

**Sprawozdanie z realizacji Programu
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Mieście Zielona Góra na lata 2012-2016
za 2015 r.**

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I. ZAŁOŻENIA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	5
II. STAN REALIZACJI PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR W MIEŚCIE ZIELONA GÓRA NA LATA 2012 - 2016 ZA OKRES I 2015 - XII 2014.....	6
1. Realizacja celu operacyjnego Poszerzenie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie na terenie miasta Zielona Góra poprzez systematyczne diagnozowanie problemu.....	6
2. Realizacja celu operacyjnego Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i dostępności pomocy ofiarom przemocy w rodzinie	6
3. Realizacja celu operacyjnego Zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych oraz interwencyjnych edukacyjno-korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.....	6
4. Realizacja celu operacyjnego Poprawa jakości i skuteczności działań instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	8
5. Realizacja celu operacyjnego Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz wrażliwości mieszkańców wobec przemocy w rodzinie na terenie miasta Zielona Góra	10
IV. PODSUMOWANIE DZIAŁAŃ WYNIKAJĄCYCH Z REALIZACJI PROGRAMU ZA ROK 2015 ...	12

WSTĘP

W związku z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (DZ.U. z 2005r., Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) powstał *Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Mieście Zielona Góra na lata 2012-2016*, uchwalony dnia 20 listopada 2012 roku, Uchwałą Rady Miejskiej w Zielonej Górze NR XXXIX 317.2012). Koordynowanie oraz monitorowanie Programu powierzono Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Zielonej Górze.

W 2015 r. doszło do połączenia Miasta Zielonej Góry z Gminą Zielona Góra, w wyniku czego wyodrębniona została Dzielnica Nowe Miasto, która jest nową jednostką pomocniczą Miasta Zielona Góra. Nowe Miasto zajmuje powierzchnię 220,45 km² i pokrywa się z obszarem byłej Gminy Zielona Góra. W skład Dzielnicy Nowe Miasto wchodzi 17 sołectw: Barcikowice, Drzonków, Jany, Jarogniewice, Jeleniów, Kielpin, Krępa, Łężyca, Ługowo, Nowy Kisielin, Ochła, Przylep, Racula, Stary Kisielin, Sucha, Zatonie i Zawada. W związku z zaistniałą sytuacją Miasto Zielona Góra przejęło zadania byłej Gminy Zielona Góra.

Sprawozdanie ze stanu realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Mieście Zielonej Górze zostało opracowane w oparciu o kwestionariusz ankiety, którą Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze rozesłał do 25 realizatorów projektu. Ankieta została przekazana Prokuratorowi Prokuratury Rejonowej; komendantom: Komendy Miejskiej Policji, Lubuskiej Wojewódzkiej Komendy Ochotniczych Hufców Pracy; naczelnikom: Centrum Zarządzania Kryzysowego, Wydziału Oświaty i Spraw Społecznych; dyrektorom: Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień i Współzależnienia, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Centrum Integracji Społecznej, Młodzieżowego Centrum Kultury Edukacji „Dom Harcerza”, Noclegowni dla Bezdomnych Osób im. Ojca Stefana Modesta Glorieux, Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej nr 4, Aresztu Śledczego, Lubuskiego Oddziału Okręgowego Polskiego Czerwonego Krzyża, Caritas Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej, Polskiego Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii w Zielonej Górze - Lubuski Ośrodek Profilaktyki i Terapii "LOPiT", Zielonogórskiego Ośrodka Kultury, Biura Pełnomocnika ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; prezesom: Sądu Rejonowego, Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej, Lubuskiego Stowarzyszenia na Rzecz Kobiet „BABA”, Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, Związku Lubuskich Organizacji Pozarządowych; przewodniczącym: Towarzystwa Rozwoju Rodziny, Terenowego Komitetu Ochrony Praw Dziecka, Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W sprawozdaniu zawarte zostały działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zielonej Górze oraz innych podmiotów realizujących program (20 odesłanych ankiet).

Sprawozdanie składa się z 3 części. Część pierwsza przedstawia główne założenia *Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Miasta Zielona Góra na lata 2012-2016*. W części drugiej omówiony jest rezultat realizacji poszczególnych zadań w odniesieniu do celów operacyjnych tj. poszerzenie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie na terenie miasta Zielona Góra poprzez

Sprawozdanie z realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Mieście Zielona Góra na lata 2012 – 2016 za 2015 r.

---

systematyczne diagnozowanie problemu; zwiększanie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i dostępności pomocy ofiarom przemocy w rodzinie; zwiększanie skuteczności działań profilaktycznych oraz interwencyjnych edukacyjno-korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie; poprawa jakości i skuteczności działań instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie; zwiększenie świadomości społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz wrażliwość mieszkańców wobec przemocy w rodzinie na terenie miasta Zielona Góra. Trzecią część stanowią wnioski zamykające całość sprawozdania.

I. ZAŁOŻENIA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Mieście Zielona Góra na lata 2012-2016 ma charakter interdyscyplinarny i zakłada, że będzie realizowany przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Założenia Programu są spójne z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i jednocześnie skorelowane z lokalnymi potrzebami i dotychczasowymi działaniami.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy oparty jest na zasadach:

- wzajemnej współpracy i współdziałania organów administracji publicznej oraz organizacji pozarządowych powołanych do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy;
- zmiany pojmowania przez społeczeństwo zjawiska przemocy w rodzinie;
- promowania wartości rodzinnych, w tym poszanowania prawa dzieci i młodzieży do życia w bezpiecznym środowisku wolnym od przemocy;
- szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich praw do wychowania się w rodzinie, poprzez udzielanie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania;
- edukacji mieszkańców miasta Zielona Góra na temat zjawiska przemocy w rodzinie;
- promowania alternatywnych sposobów rozwiązywania konfliktów rodzinnych.

Strategicznym celem programu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie poprzez stworzenie jednolitego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Realizację celu głównego zawarto w celach operacyjnych: zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz bardziej efektywne interweniowanie i oddziaływanie korekcyjne na sprawców przemocy, a także zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy w rodzinie i podnoszenie profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy ofiarom przemocy domowej oraz w podejmowaniu właściwych działań wobec sprawców przemocy.

II. STAN REALIZACJI PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR W MIEŚCIE ZIELONA GÓRA NA LATA 2012 - 2016 ZA OKRES I 2015 - XII 2015

1. Realizacja celu operacyjnego *Poszerzenie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie na terenie miasta Zielona Góra poprzez systematyczne diagnozowanie problemu.*

W ramach zadania *Zebranie informacji na temat rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie oraz diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie* Lubuskie Stowarzyszenie na Rzecz Kobiet Baba prowadzi monitoring Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Mieście Zielona Góra w ramach ogólnopolskiego projektu „Antyprzemocowa Sieć Kobiet”.

Zadanie to cyklicznie realizowane jest również przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze.

W 2015 r. w mieście Zielona Góra odbyło się 12 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego powołał 237 grup roboczych w celu realizacji procedury „Niebieskie Karty” w indywidualnych przypadkach. W ramach pracy grup roboczych w 2015 roku pomocą objęto 461 rodzin. Odbyło się 976 posiedzeń Grup Roboczych.

Z zebranych danych Ośrodka wynika, że łączna liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie wynosiła 902, w tym 527 kobiet, 50 mężczyzn oraz 325 dzieci.

2. Realizacja celu operacyjnego *Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i dostępności pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.*

W ramach realizacji zadania *Przerwanie przemocy i ochrony przed dalszym krzywdzeniem* prowadzono działania nakierowane na ochronę ofiar przemocy w rodzinie.

W 2015 roku w mieście Zielona Góra założono łącznie 301 formularzy „Niebieska Karta – A”, w tym 248 zostało założonych przez Komendę Miejską Policji, 50 przez Pomoc Społeczną, 2 przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, 1 przez Fundację „Klub Otwartych Drzwi”. Działając w ramach własnych kompetencji Komenda Miejska Policji w Zielonej Górze w 2015 roku w 116 przypadkach odizolowała sprawcę przemocy od ofiary. W 226 przypadkach zamknięto procedurę „Niebieskie Karty” ze względu na ustanie przemocy oraz w 17 przypadkach ze względu na brak zasadności podejmowanych działań.

W ubiegłym roku w mieście Zielona Góra odbyło się 12 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego powołał 237 grup roboczych w celu realizacji procedury „Niebieskie Karty” w indywidualnych przypadkach. W ramach pracy grup roboczych w 2015 roku pomocą objęto 461 rodzin. Odbyło się 976 posiedzeń Grup Roboczych.

W celu zapewnienia schronienia dla mieszkanki miasta Zielonej Góry – samotnych matek – ofiar przemocy w rodzinie w mieście Zielona Góra przy Terenowym Komitecie Ochrony Praw

Dziecka funkcjonowało Schronisko z 22 miejscami noclegowymi. W 2015 roku z tej formy pomocy skorzystało 106 samotnych matek. Ponadto TKOPD w ramach realizacji własnych zadań dysponuje 12 miejscami w mieszkaniach chronionych. W roku 2015 znalazło w nim schronienie 17 osób. Czas na jaki udzielana była pomoc w formie pobytu w domu dla samotnych matek to ok. 6 miesięcy, natomiast w mieszkaniu chronionym ok. 2 lata.

Wśród ankietowanych wyszczególniono, że w ramach edukacji osób doświadczających przemocy w rodzinie w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka w 2015 r. przeszkolił 295 osób. W TKOPD realizowano programy edukacyjne w formie: grupy wsparcia dla kobiet, indywidualnej pomocy psychologicznej, indywidualnej pomocy prawnej oraz kampanie „Będę mamą, jestem mamą”, „Możemy pomóc”. Działające na terenie miasta Lubuskie Stowarzyszenie na Rzecz Kobiet „Baba” przeprowadziło 1 kampanię społeczną dotyczącą przeciwdziałania przemocy w rodzinie, którą objęto 500 osób.

Poradnia Psychologiczna - Pedagogiczna w 2015 roku w ramach indywidualnych spotkań edukacyjnych objęła działaniami 33 osoby. Ponadto 77 osób skorzystało z poradnictwa psychologicznego oraz terapii rodzinnej. Biuro Pełnomocnika ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zorganizowało 1 kampanię społeczną „Postaw na rodzinę”. Młodzieżowe Centrum Kultury i Edukacji „Dom Harcerza” zrealizowało kilka audycji radiowych i spektakli, które objęły ok. 500 osób.

W 2015 roku w ramach projektu „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze” odbywały się zajęcia edukacyjne pt. „Przeciwdziałanie Przemocy w Rodzinie”, z których skorzystało 7 osób.

Na terenie Miasta Zielona Góra w 2015 roku prowadzone były zajęcia indywidualne w postaci poradnictwa medycznego, socjalnego, rodzinnego, prawnego, pedagogicznego oraz logopedycznego. Łącznie przeprowadzono na terenie miasta Zielona Góra 5496 porad indywidualnych. Biuro Pełnomocnika ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych udzielił łącznie porad dla 778 osób doświadczających przemocy w rodzinie. Stowarzyszenie „BABA” udzieliło tej formy wsparcia dla 1822 osób. Lubuski Ośrodek Profilaktyki i Terapii udzielił porad 103 osobom, Noclegownia 293 osobom, a Związek Lubuskich Organizacji Pozarządowych 216 osobom. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci objęło pomocą 291 osób w ramach funkcjonującego „Centrum Porad Dziecka i Rodziny”. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej poradnictwem objął 256 osób, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna poradnictwem objęła 77 osoby, Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka 524 osoby, Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współzależnienia 1132 osoby, Młodzieżowe Centrum Kultury i Edukacji „Dom Harcerza” 4 osoby.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach zwiększenia skuteczności działań profilaktycznych dla rodzin zagrożonych doświadczaniem przemocy domowej w ramach pracy asystenta rodziny objął wsparciem 124 rodziny, w tym 17 już dotkniętych zjawiskiem przemocy w rodzinie.

3. Realizacja celu operacyjnego *Zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych oraz interwencyjnych edukacyjno-korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.*

Na terenie Zielonej Góry w 2015 r. przeprowadzono łącznie 5 programów korekcyjno - edukacyjnych, w których uczestniczyło 67 osoby, 50 osób ukończyło program. W Areszcie Śledczym w Zielonej Górze przeprowadzono 2 programy korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy. Utworzono 3 grupy o nazwie: „Duluth”, „Duluth 2” oraz „Stop przemocy – druga szansa”, w których uczestniczyło 26 osób, jedna osoba nie ukończyła zajęć. Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka w Zielonej Górze zrealizował 3 programy korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy. Utworzono 3 grupy o nazwie „Pozwól sobie pomóc”, w których wzięło udział 41 osób, 25 z nich ukończyło program. TKOPD rozpoczęło monitorowanie zachowań uczestników programu od kwietnia 2015 r.

Kolejną formą działań kierowanych do sprawców przemocy w rodzinie na terenie Zielonej Góry było umożliwienie uczestnictwa w programach w zakresie radzenia sobie ze stresem, złością oraz w sytuacji konfliktu. W 2015 r. ww. działania realizowały 4 instytucje. Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka w Zielonej Górze zrealizował 1 program w zakresie radzenia sobie ze stresem, złością oraz w sytuacji konfliktu tzw. „TZA”. Przeprowadzony był on w formie grupowej, w którym uczestniczyło 10 osób, wszystkie z nich ukończyły program. Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współzależnienia w Zielonej Górze realizował programy w zakresie radzenia sobie ze stresem, złością oraz w sytuacji konfliktu w formie 3 grup. Ww. zajęcia ukończyło 50 osób. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna przeprowadziła warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców, w których uczestniczyło 22 osoby. Biuro Pełnomocnika ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych udzielało informacji w zakresie możliwej pomocy sprawcom i ofiarom przemocy w rodzinie.

4. Realizacja celu operacyjnego *Poprawa jakości i skuteczności działań instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.*

W ramach zadań statutowych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania wynikające w szczególności z przepisów pomocy społecznej, wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a także przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie Miasta Zielonej Góry i Dzielnicy Nowe Miasto.

W 2015 roku w związku z połączeniem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zielonej Górze oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zielonej Górze zatrudniono w Dziale Opieki nad Rodziną 1 pracownika socjalnego, który pracuje w zakresie procedury „Niebieskie Karty”.

Zadaniem wszystkich pracowników socjalnych Ośrodka jest udzielanie pomocy osobom i rodzinom w przewyższaniu trudnych sytuacji życiowych, prowadzenie działań wspierających rodziny we właściwym wypełnianiu ich funkcji; działań ukierunkowanych na poprawę sytuacji dzieci m.in. poprzez zwiększenie kompetencji wychowawczych rodziców.

Poprawa jakości i skuteczności działań instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie dotyczyła również integrowania działań instytucji i organizacji w ramach pracy Zespołu

Interdyscyplinarnego. Celem tych działań było zwiększenie skuteczności służb i usprawnienie systemu przepływu informacji pomiędzy nimi. W 2015 r. do Zespołu Interdyscyplinarnego w Zielonej Górze skierowanych zostało 318 Niebieskich Kart, zawnioskowano o zwołanie 193 grup roboczych. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego uzyskał 243 informacji o zakończeniu działań grupy roboczej.

Połączenie Miasta na prawach powiatu Zielona Góra z Gminą Zielona Góra zobligowało Miasto do unormowania przepisów dotyczących funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego działającego w Zielonej Górze. Tryb, sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania określone zostały w uchwale nr nr IX.36.2015 Pełniącego Funkcję Rady Miasta Zielona Góra z dnia 13 lutego 2015 r. Zarządzeniem NR 533.2015 Prezydenta Miasta Zielona Góra z dnia 12 maja 2015 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego w Zielonej Górze, został powołany nowy skład Zespołu. 01.06.2015 roku w siedzibie MOPS w Zielonej Górze przy ul. Długiej 13 odbyło się pierwsze posiedzenie nowego składu Zespołu Interdyscyplinarnego.

Dla osób zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie 5 instytucji na terenie Zielonej Góry przeprowadziło łącznie 15 szkoleń, 1 konferencja, 3 warsztaty oraz inne formy zajęć grupowych dla osób zawodowo zajmujących się problematyką z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W 2015 r. z tych oddziaływań skorzystało łącznie 705 uczestników.

Policja w Zielonej Górze przeprowadziła 10 szkoleń, 6 szkoleń na temat „Realizacja procedury Niebieskiej Karty i szacowania ryzyka zagrożenia życia i zdrowia podczas interwencji w związku z przemocą domową”, 4 szkolenia dotyczące realizacji procedury „Niebieskie Karty”. Podczas Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Teoretyczne i praktyczne wymiary zjawiska przemocy w rodzinie” przedstawiciel Policji przeprowadził warsztaty dotyczące procedury Niebieskiej Karty dla 200 osób. Policja przeprowadziła również w 2015r. liczne działania profilaktyczne i edukacyjne w zakresie przeciwdziałania przemocy na terenie miasta Zielonej Góry – były to min. projekt : „Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześstępstwem”, „Wzmocnienie działań na rzecz ofiar przemocy w rodzinie”. Funkcjonariusze Policji podczas międzynarodowej kampanii „16 dni przeciw przemocy wobec kobiet” pełnili dyżury w biurze Zielonogórskiego Stowarzyszenia na Rzecz Kobiet „BABA”.

Biuro Zarządzania Kryzysowego przeprowadziło 2 szkolenia dotyczące profilaktyki przemocy, w których wzięło udział 41 osób oraz warsztaty dla specjalistów pracujących z młodzieżą i rodzicami dla 11 uczestników.

Biuro Pełnomocnika ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadziło szkolenie „Rozwiązywanie problemów alkoholowych w gminie - trafne decyzje czy uciążliwy obowiązek?”, dla 14 uczestników, które zawierało elementy pracy ze sprawcami przemocy i ofiarami. W zakresie prac Biura odbył się również warsztat antystresowy dla 14 osób zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Biuro objęło również patronat nad konferencją nt. „Teoretyczne i praktyczne wymiary zjawiska przemocy w rodzinie”.

Dom Harcerza przygotował 1 szkolenie o tematyce profilaktyki przemocy dla 5 uczestników.

Zielonogórskie Stowarzyszenie na Rzecz Kobiet „BABA” przeprowadziło szkolenie „Mobilne wsparcie dla osób udzielających pomocy”, w którym wzięło udział 100 osób oraz konferencję ze współpracą z Uniwersytetem Zielonogórskim pt.: „Teoretyczne i praktyczne wymiary zjawiska przemocy w rodzinie” dla 200 uczestników.

W ramach innych form zajęć grupowych dla osób zawodowo zajmujących się problematyką z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna przeprowadziła 3 wykłady podczas trzech konferencji: „Przemoc seksualna wobec dzieci”, „Teoretyczne i praktyczne aspekty przemocy w rodzinie”, „Formy przemocy, o których nie mówimy”.

W 2015r. 5 instytucji na terenie Zielonej Góry przeprowadziło szkolenia superwizyjne dla osób profesjonalnie zajmujących się przemocą. Biuro Pełnomocnika ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przygotowało superwizję dla 20 uczestników; Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współzależnienia zorganizował tego typu zajęcia w 4 sesjach grupowych oraz superwizje indywidualne dla 10 osób. W Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej odbyło się 18 spotkań dla 16 uczestników w ramach grupy wsparcia dla pedagogów szkół podstawowych, gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych. Zielonogórskie Stowarzyszenie na Rzecz Kobiet „BABA” zorganizowało 1 superwizję dla 14 osób. Troje pracowników Aresztu Śledczego miało możliwość uczestnictwa w 3 superwizjach.

5. Realizacja celu operacyjnego *Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz wrażliwości mieszkańców wobec przemocy w rodzinie na terenie miasta Zielona Góra.*

W ramach edukacji dzieci i młodzieży w zakresie przemocy w rodzinie przeprowadzono zajęcia edukacyjne oraz kampanie edukacyjne. Komenda Miejska Policji w Zielonej Górze zorganizowała turniej wiedzy „Bezpieczna Zerówka” realizowany w ramach wojewódzkiego programu profilaktycznego „LUPO” adresowany do dzieci z grup zerowych - 120 uczestników, turniej wiedzy „Bezpieczne Wakacje z LUPO” realizowany w ramach wojewódzkiego programu profilaktycznego „LUPO” adresowany do uczniów klas V i VI – 17 uczestników oraz turniej Strzelecki adresowany do uczniów szkół gimnazjalnych, jako jedna z konkurencji działań profilaktycznych pn. „Gimnazjada - Słoneczniej” , realizowanych przez Uniwersytet Zielonogórski, Urząd Miasta Zielona Góra, Fundację Bezpieczne Miasto oraz Komendę Miejską Policji w Zielonej Górze - 60 uczestników. Ponadto w 2015 roku Miejska Komenda Policji w Zielonej Górze zorganizowała VII edycję kampanii „Jestem Widoczny – jestem bezpieczny” w ramach, której ogłoszono konkurs plastyczny dla klas I -III – 260 uczestników. Biuro zarządzania Kryzysowego wdrożyła III edycję Programu „Bezpiecznie i świadomie bez przemocy i dyskryminacji”, w której wzięło udział 770 osób, IV edycja „Dom bez przemocy”, w której wzięło udział 267 uczestników, ponadto przeprowadziła zajęcia edukacyjne - pomoc psychologiczna dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych doświadczających krzywdzenia – 30 godzin, w których wzięło udział 30 osób.

Biuro Pełnomocnika ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadziło edukację dzieci i młodzieży w zakresie przemocy w rodzinie, psychologii konfliktów i sposobów radzenia sobie ze stresem, która jest zawarta w programie realizowanym przez Dział Opieki i Pomocy Terapeutycznej dla Rodzin. W 2015 roku przeprowadzono 3 zajęcia edukacyjne – „Czy umiem radzić sobie ze stresem?”, „Konflikty w domu, w szkole, jak je rozwiązać?”, „Stres-czy to coś innego?”. Ponadto instytucja wspiera organizacje pozarządowe które prowadzą świetlice wsparcia dziennego, w których prowadzone są m.in. zajęcia edukacyjne w zakresie przemocy w rodzinie. Biuro Pełnomocnika ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadziło również 4 kampanie „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Narkotyki? To mnie nie kręci”, „Profilaktyka a Ty”, „Czym jest alkohol” – kampanie realizowane były w szkołach na terenie miasta Zielona Góra. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna przeprowadziła 6 zajęć edukacyjnych podzielonych na grupy wiekowe: grupa terapeutyczna dla dziewcząt z klas IV-VI (17 spotkań- 11osób), grupa terapeutyczna dla gimnazjalistów (13 spotkań – 10 osób), grupa wsparcia dla licealistów (14 spotkań – 10 osób), trening umiejętności społecznych dla uczniów klas IV-VI, trening zastępowania agresji oraz zajęcia socjoterapeutyczne. Lubuskie Stowarzyszenie BABA przeprowadziło 9 zajęć edukacyjnych, wdrożyło II Edycję „Mamy prawo, mamy prawa” oraz zorganizowało 3 kampanie edukacyjne „One billion rising”, „16 dni przeciw przemocy kobiet” i „Tydzień pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem”.

W realizacji zajęć dotyczących edukacji dzieci i młodzieży uczestniczyły również: Caritas, który przeprowadził 3 zajęcia edukacyjne, Lubuska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy przeprowadziła zajęcia edukacyjne „Świat bez przemocy jest dużo ładniejszy!”, „Metoda na stres”, „Ochrona zdrowia=ochrona życia”, „Bezstres – Trening relaksacyjny”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”, „Asertywnie przeciwko problemom”, „wolni od dopalaczy”, „ W sieci”, „Sobą być – dobrze żyć”, „Złość pod kontrolą” oraz zorganizowała happening „Zachowaj Trzeźwy Umysł”. OHP prowadzi również Świetlicę środowiskowa przy Ośrodku Szkolenia i Wychowania. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci przez cały rok prowadzi propaguje kampanie edukacyjną - Konwencji Praw Dziecka.

Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka prowadzi świetlicę „Smyki”, w której zorganizował zajęcia edukacyjne dla 15 uczestników. Caritas prowadzi świetlice – Słoneczko z uśmiechem, Zielony Dom – 25 uczestników, gdzie również odbywają się zajęcia edukacyjne dla dzieci. W Domu Harcerza większość zajęć ma charakter terapeutyczny. Dzieci i młodzież poprzez rozwijanie w sobie talentów rozładują stres, frustrację i niepowodzenia życiowe

W celu wzmocnienia kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą na terenie miasta Zielona Góra Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna przeprowadziła warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców, „Jak z szacunkiem stawiać dziecku granice?”, „Mamo, Tato co Ty na to?” oraz na terenie palcówki odbyły się mediacje między rodzicami - 32 rodziców. Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka zorganizował warsztaty umiejętności rodzicielskich „Będę mamą, jestem mamą”, w których wzięło udział 11 osób. Lubuska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy przeprowadzała pogadanki z rodzicami.

W zakresie wspierania różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom nieagresywnym i wzmocnianiu więzi rodzinnych zrealizowano na terenie miasta Zielona Góra zajęcia kulturalne, festyny rodzinne oraz imprezy rekreacyjno-sportowe. Zielonogórski Ośrodek Kultury

prowadził bezpłatne zajęcia realizowane w środowisku we współpracy z placówkami oświatowymi w ramach „Programu Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży”, prowadzi około 75 grup i selekcji artystycznych, w których uczestniczy ponad 1500 osób. ZOK zorganizował ponad 100 imprez, m.in. koncerty, festiwale, spektakle, w których wzięło udział ok 80000 osób. Ponadto zorganizował festyn w Zatoniu, Majówka, Festyn Zgranej Rodziny z okazji Dnia Dziecka. Dom Harcerza zorganizował dwie imprezy rekreacyjno – sportowe - Rajd Rowerowy i Święto Latawca.

Analizując dane należy stwierdzić, iż 4 podmioty zorganizowały festyny oraz imprezy rekreacyjno-sportowe: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Caritas, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Komenda Miejska Policji. Lubuska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy przeprowadziła 10 zajęć kulturalnych oraz 10 zajęć sportowych, które odbyły się na terenie boisk Orlik. Komenda Miejska Policji zorganizowała 13 imprez na rzecz rodzin z terenu miasta Zielona Góra: festyn na terenie Zielonogórskiego Ośrodka Kultury - 1000 osób, festyn na terenie Gimnazjum nr 2 – 400 osób, festyn na terenie Miejskiego Przedszkola nr 37 „Pozytywka” - 500 osób, festyn na terenie Szkoły Podstawowej nr 1 - 400 osób, Targi Pracy i Edukacji na terenie Ochotniczego Hufca Pacy -400 osób, Weekend ze „Zgraną Rodziną”- na terenie Deptaka – 5000 osób, Lubuski Piknik Zdrowia w Drzonkowie – 5000 osób, festyn rodzinny na terenie Miejskiego Przedszkola nr 30 - 200 osób, festyn Rodzinny na terenie Przedszkola „Jacek i Agatka” - 200 osób, festyn na terenie CRS „Czas na sport” - 2500 osób, festyn na terenie MOSiR z okazji Dnia Dziecka – 1500 osób, impreza rekreacyjno – sportowa – zawody pływackie klub sportowy „Korner” - 500 osób oraz impreza rekreacyjno – sportowa -zawody taneczne klub „Heaven”- 500 osób.

Z danych dotyczących współpracy z lokalnymi mediami w zakresie publikowania materiałów dotyczących różnych aspektów przemocy i jej przeciwdziałania w postaci artykułów, audycji radiowych i programów telewizyjnych informujących o różnych aspektach przemocy i jej przeciwdziałaniu realizowało 5 podmiotów: Lubuskie Stowarzyszenie BABA, Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Dom Harcerza, Caritas.

Lubuskie Stowarzyszenie na Rzecz Kobiet BABA prowadziło całodobowy miejski punkt informacyjny o osobach, miejscach i instytucjach działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wg danych uzyskanych ze Stowarzyszenia BABA wynika iż w 2015 roku z punktu skorzystało 3000 tys. osób, natomiast na stronie internetowej zarejestrowano 7060 tys. wejść. Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka podaje, że z całodobowego punktu informacyjnego skorzystało 1300 osób. Biuro Pełnomocnika w 2015 roku odnotowało 66769 tys. wejść na stronę.

IV. PODSUMOWANIE DZIAŁAŃ WYNIKAJĄCYCH Z REALIZACJI PROGRAMU ZA ROK 2015

W 2015 r. doszło do połączenia Miasta Zielonej Góry z Gminą Zielona Góra, w wyniku czego wyodrębniona została Dzielnica Nowe Miasto, która jest nową jednostką pomocniczą Miasta Zielona Góra. Nowe Miasto zajmuje powierzchnię 220,45 km² i pokrywa się z obszarem byłej Gminy Zielona Góra. W skład Dzielnicy Nowe Miasto wchodzi 17 sołectw: Barcikowice, Drzonków, Jany, Jarogniewice, Jeleniów, Kiełpin, Krępa, Łężyca, Ługowo, Nowy Kisielin, Ochla, Przylep, Racula, Stary Kisielin, Sucha, Zatonie i Zawada. W związku z zaistniałą sytuacją Miasto Zielona Góra przejęło

zadania byłej Gminy Zielona Góra, co miało istotny wpływ na działania wynikające z Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Mieście Zielona Góra na lata 2012-2016 za 2015 r.

Uzyskane dane w kwestionariuszach monitoringu Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Mieście Zielona Góra za 2015 rok pozwalają wysnuć następujące wnioski:

Program nadal proponuje szerokie spektrum form pomocy i wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc, zwłaszcza w zakresie poradnictwa na co wskazuje, m.in. liczna lista realizatorów działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie z sektora publicznego (organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego). Istotnym zasobem instytucjonalnym są różne organizacje pozarządowe, które realizują zadania Programu. Z nadesłanych ankiet wynika, iż w 2015 roku nie zmieniła się liczba podmiotów prowadzących oraz ilość programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy. Zwiększyła się za to ilość instytucji proponujących programy w zakresie radzenia sobie ze strasem, złością oraz w sytuacji konfliktu.

W dużym stopniu prowadzona jest edukacja dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem, jak również edukacja służąca wzmocnieniu kompetencji opiekuńczo-wychowawczych. Dla osób dorosłych doświadczających i zagrożonych przemocą dostępne są zajęcia edukacyjne, których celem jest zmiana postaw wobec przemocy w rodzinie. Zajęcia dla sprawców przemocy dotyczą radzenia sobie ze stresem, złością oraz w sytuacji konfliktu. Promowanie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających wzmocnieniu więzi rodzinnych odbywa się regularnie poprzez organizowanie licznych imprez plenarnych oraz festynów rodzinnych. Ta forma sprzyja dotarciu do licznej grupy mieszkańców Zielonej Góry.

Ochrona przed dalszym krzywdzeniem i zapewnienie bezpieczeństwa ofiarom przemocy jest jednym z najważniejszych zadań Programu realizowanym na kilku płaszczyznach. Bardzo ważną formą dbania o bezpieczeństwo osób i rodzin dotkniętych przemocą, umożliwiającą pozostanie ofiarom w swoim dotychczasowym miejscu zamieszkania, były działania, które doprowadziły do odseparowania sprawcy od ofiary.

W 2015 r. jak podaje Prokuratura Rejonowa w Zielonej Górze zmalała liczba wniosków dot. wszczęcia postępowania w związku z podejrzeniem stosowania przemocy w rodzinie. W ramach środków zapobiegawczych zmniejszeniu uległa ilość tymczasowych aresztowań i zakazów kontaktów sprawcy z pokrzywdzonym, zwiększyła się natomiast liczba nakazów opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym.

Nadal zapewniano bezpieczeństwo samotnym matkom – ofiarom przemocy w rodzinie – również w przypadku konieczności opuszczania przez nie dotychczasowego miejsca zamieszkania. Mogły one znaleźć schronienie w 2 mieszkaniach chronionych oraz w Schronisku, w którym od 2014 r. nie zmieniła się liczba miejsc. W 2015 r. podwoiła się liczba kobiet, które skorzystały z tej formy pomocy.

Schronienie dla dzieci – ofiar przemocy w rodzinie – zapewniano poprzez zagwarantowanie miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej i o charakterze instytucjonalnym (dzieci przebywały

w spokrewnionych i niespokrewnionych rodzinach zastępczych, w rodzinach zastępczych zawodowych specjalistycznych oraz pełniących funkcje pogotowia rodzinnego). W 2015 r. wzrosła liczba dzieci przebywających ww. pieczy. Utworzono 18 rodzin zastępczych.

W realizacji zadania dotyczącego wspierania osób profesjonalnie zajmujących się pomaganiem poprzez umożliwienie udziału w warsztatach, szkoleniach, konferencjach w 2015 roku zwiększyła się liczba szkoleń oraz osób korzystających z ww. wsparcia. Zwiększyła się liczba podmiotów organizujących superwizje dla osób profesjonalnie zajmujących się przemocą. Podmioty realizujące powyższe zadanie należały do sektora publicznego i organizacji pozarządowych.

W ramach programu prowadzona była szeroka oferta pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego.

Istotnym ogniwem systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w mieście Zielona Góra jest Zespół Interdyscyplinarny w Zielonej Górze, który w 2015 roku obradował 12 razy, do realizacji procedury „Niebieskiej Karty” powołał 273 grupy robocze, które zorganizowały łącznie 976 posiedzeń grup roboczych.

W 2015 roku intensywnie promowano materiały dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie z wykorzystaniem lokalnych mediów. Ukazało się wiele artykułów, wyemitowano liczne audycje radiowe oraz programy telewizyjne.

Realizacja *Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Mieście Zielona Góra na lata 2012-2016* zwiększyła ochronę ofiar przemocy w rodzinie. Nastąpił dalszy wzrost wiedzy i świadomości służb odpowiedzialnych za przeciwdziałanie zjawiska przemocy w rodzinie i społeczności lokalnej.